Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

- Wydział Instrumentalny

SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANU STUDIÓW

OBOWIĄZUJĄCEGO OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026 / 2027

NAZWA PRZEDMIOTU	**METODYKA PRZEDMIOTOWA - ORGANY**
KIERUNEK	Instrumentalistyka
SPECJALNOŚĆ	gra na instrumencie
SPECJALIZACJA	organy
POZIOM STUDIÓW	Przedmiot można wybrać w toku studiów I lub II stopnia.

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:

DR HAB. HANNA DYS

ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:

Zapoznanie z metodologią pracy z uczniem w zależności od stopnia zaawansowania.
Przegląd sposobów nauczania gry na organach w oparciu o najnowsze zdobycze pedagogiczne i metodyczne.
Każdy student uczestniczy w wykładach teoretycznych oraz odbywa praktyki pedagogiczne w szkole muzycznej.
Przedmiot do wyboru, wchodzi w skład Studium Pedagogicznego.
Zajęcia odbywają się w grupach, stacjonarnie, cotygodniowo w wymiarze 90 minut.
W przypadku małej liczebności studentów z poszczególnych roczników, możliwe jest organizowanie grup w cyklu co 2 lub 3 lata. W związku z tym termin realizacji przedmiotu może się różnić od tego wskazanego w planie studiów i sylabusie. Informacja na ten temat podawana jest w planie zajęć na dany rok akademicki.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:

Umiejętność gry na organach, zainteresowania pedagogiczne. Wymaganiem wstępnym realizacji przedmiotu jest ukończenie kursu *podstaw dydaktyki* (jeden semestr).
Chęć wyboru przedmiotu należy zgłaszać poprzez system IntraMuz we wrześniu przed rozpoczęciem roku akademickiego, w którym przedmiot ma być realizowany, po ogłoszeniu planu zajęć zbiorowych i grupowych na dany rok akademicki. Termin otwarcia i zamknięcia systemu ogłaszany jest każdego roku przez Uczelnię.
Chęć kontynuacji przedmiotu w kolejnym roku akademickim również należy zgłosić za pośrednictwem systemu IntraMuz.

Warunkiem realizacji przedmiotu jest uzyskanie wpisu na semestr, w którym ma się on rozpocząć oraz uzyskanie akceptacji wyboru przedmiotu w systemie IntraMuz przez właściwego Prodziekana.

ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:

Ukończenie kursu dydaktyki zespołu kameralnego.
Ukończenie kursu praktyk pedagogicznych.

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:

- JANCA, Jan. *Utwory z oliwskiej tabulatury organowej: [t.] 1: Stücke aus der Olivaer Orgeltabulatur: (ca 1619): na organy lub klawesyn*. 1992. 1. Gdańsk: Organon.
- JANCA, Jan. *Utwory z oliwskiej tabulatury organowej: [t.] 2: Stücke aus der Olivaer Orgeltabulatur: (ca 1619): na organy lub klawesyn*. 1997. 1. Gdańsk Organon.
- BACH, Johann Sebastian i STRAUBE, Karl. *8 kleine Präludien und Fugen = 8 Short Preludes and Fugues = 8 petits Préludes et Fugues: für die Orgel: [BWV 553-560*. 1960. Leipzig: Peters.
- BUXTEHUDE, Dietrich. *Organ chorales: commentary*. Ed. by Michael Belotti. New York: Broude Trust, 2010.
- BUXTEHUDE, Dietrich. *Organ chorales.* Ed. by Michael Belotti. 2010. New York: Broude Trust.
- BUXTEHUDE, Dietrich. *Preludes, toccatas and ciacconas for organ (pedaliter)*. Ed. by Michael Belotti. 2001. New York: Broude Trust.
- BUXTEHUDE, Dietrich. *Preludes, toccatas and ciacconas for organ (pedaliter): commentary*. Ed. by Michael Belotti. New York: Broude Trust, 2001.
- PACHELBEL, Johann. *Der zweite Teil der Choralvorspiele*. 1934. Kassel: Bärenreiter.
- PACHELBEL, Johann i MATTHAEI, Karl. *Ausgewählte Orgelwerke B.2.* 1934. Kassel: Bärenreiter.
- MOHRHEIM, Friedrich Christian i BABNIS, Maciej. *Utwory organowe = Orgelwerke*. [Z.] 1a. 1996. Gdańsk: ORGANON.
- MOHRHEIM, Friedrich Christian i BABNIS, Maciej. *Utwory organowe = Orgelwerke = Organ works*. [Z.] 1b. 1996. Gdańsk: ORGANON.
- MOHRHEIM, Friedrich Christian. *Utwory organowe = Orgelwerke*. Z. 2, Tria organowe 1994. Gdańsk: Wydawnictwo Organon.
- ŻELEŃSKI, Władysław. *25 preludiów op. 38: na organy = 25 preludes op. 38: for organ*. Wyd. 11. 2021. Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne.
- SURZYŃSKI, Mieczysław. *Wybrane utwory: na organy*. 1957. Kraków: Polskie Wydawnictwo Muzyczne.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: Międzynarodowa Sesja Organowa "Muzyka Organowa", Koszalin 29, 30, 31 sierpnia 1977 r*. Gdańsk: PWSM, 1977.
- PODEJKO, Paweł (red.). *Organy i muzyka organowa: II [Międzynarodowa Sesja Organowa "Muzyka Organowa", Koszalin 30-31 sierpnia, 1-2 września 1978*. Gdańsk: PWSM, 1978.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: III [Międzynarodowa Sesja Organowa "Muzyka Organowa", Koszalin, 2-4 września 1980 r*. Gdańsk: PWSM, 1980.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: IV [Międzynarodowa Sesja Naukowa "Muzyka Organowa", Koszalin 24, 25, 26 sierpnia 1982 r*. Gdańsk: AM, 1982.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: V [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Koszalin 28, 29, 30 sierpnia 1984*. Gdańsk: AM, 1984.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: VI [Międzynarodowa Sesja*

Naukowa, Koszalin 26, 27, 28 sierpnia 1986 r. Gdańsk: AM, 1986.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: VII [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 29, 30, 31 sierpnia 1988 r*. Gdańsk: Wydaw. AM, 1988.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: VIII [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Koszalin 26, 27, 28 czerwca 1991 r*. Gdańsk: Wydaw. AM, 1991.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: IX [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 20, 21, 22 października 1994 r*. Gdańsk: AM, 1994.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: X [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 24-25 września 1997 r*. Gdańsk: AM, 1997.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: XI [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 25-26 września 2000 r*. Gdańsk: AM, 2000.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: XII [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 24-25 września 2003 r*. Gdańsk: AM, 2003.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: XIII [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 26-27 września 2006 r*. Gdańsk: Akademia Muzyczna, 2006.
- KRASSOWSKI, Janusz (red.). *Organy i muzyka organowa: XIV [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 22-23 września 2009 r*. Gdańsk: Akademia Muzyczna, 2009.
- SZLAGOWSKA, Danuta (red.). *Organy i muzyka organowa: w kręgu romantyzmu: XV [Międzynarodowa Konferencja Naukowa*. Gdańsk: Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki, 2014. ISBN 9788364615061.
- FROŁOWICZ, Elżbieta (red.). *Organy i muzyka organowa = Organ and organ music: XVI [Międzynarodowa Sesja Naukowa, Gdańsk 15 listopada 2021*. Gdańsk: Akademia Muzyczna, 2022. ISBN 9788364615535.
- LAUKVIK, Jon. *Historical Performance Practice in Organ Playing: an introduction based on selected organ works of the 16th-18th centuries*. Vol. 1. Stuttgart: Carus CV 60.003, 1996. ISBN 3923053495.
- LAUKVIK, Jon. *Szkoła na organy: historyczna praktyka wykonawcza w epokach baroku i klasycyzmu: podstawy gry na organach z uwzględnieniem materiałów źródłowych*. . Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina, 1990. ISBN 9788365990273.
- *Orgelverke des 16. bis 18. Jahrhunderts: Notenband der Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis*. 1989. Stuttgart: Carus-Verlag. LAUKVIK, Jon. *Historical Performance Practice in Organ Playing: the fundamentals of organ playing, with reference to contemporary sources in 3 parts*. Part 2, Organs and organ playing in the Romantic period from Mendelssohn to Reger and Widor . Stuttgart: Carus 60.005, 2010. ISBN 9783899481365.
- *Orgelwerke des 16. bis 18 Jahrhunderts: Notenband der Orgelschule zur historischen Aufführungspraxis = Organ works of the 16th - 18th centuries: musical examples for historical performance practice in organ playing*. 1989. Stuttgart: Carus.
- QUANTZ, Johann Joachim. *O zasadach gry na flecie poprzecznym.* Wyd. 2 popr. Łódź: Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów, 2014. ISBN 9788360929445.
- BACH, Carl Philipp Emanuel i SOLECKA, Joanna. *O prawdziwej sztuce gry na instrumentach klawiszowych: traktat*. Wydanie II, poprawione i uzupełnione. Kraków: Wydawnictwo astraia, 2020. ISBN 9788365686398.
- RITTER, August Gottfried. *Praktische Orgelschule (Kunst des Orgelspiels).* Bd 1. Op. 15. Leipzig: C.F. Peters.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

- Bach, J.S. – Orgelbuechlein, Baerenreiter
- Bach C.P. E. – Sonaty organowe, Wiener Urtext Edition
- Dupre M.– Methode d'orgue, Paryż 1927
- Keller H. – Die Kunst des Orgelspiels, Frankfurt, 1941
- Die Musik in Geschichte und Gegenwart, Kassel 1994-
- The New Grove Dictionary of Music and Musicians, London, New York 200
- *Theoretisch praktische Orgelschule* Wolfenbüttlel, 1850Karl Geissler *Neue praktische Orgelschule für den ersten Anfänger bis zum vollendeten Orgelspieler ,* Erlangen, 1867Heinrich Christian Strube
- H.J. Busch, M. Geuting, *Lexikon der Orgel*,

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:

Absolwent kursu:

- wykazuje się zrozumieniem i opanowaniem koncepcji pedagogicznych oraz umiejętnościami ich zastosowania w praktyce, dającymi kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na wszystkich poziomach edukacji muzycznej (K_W16 lic., K_W11 mgr.)

- posiada wiedzę dotyczącą repertuaru pedagogicznego w wybranej specjalności oraz posiada wiedzę dotyczącą związanego z nią piśmiennictwa (K_W02 lic., K_W02 mgr.),
- posiada podstawową wiedzę na temat ośrodków kształcenia w Europie
- posiada podstawową wiedzę na temat najważniejszych traktatów teoretycznych, szkół organowych, które powstały w XV-XX wieku,
- zna metody podstawowe nauczania poszczególnych szkół, - potrafi określić i zdefiniować podstawowe wyznaczniki stylistyczne w oparciu o zdobyta wiedzę, z punktu widzenia interpretacji dzieła,
- posiada wiedzę umożliwiającą docieranie do niezbędnych informacji, dotyczącą swobodnego korzystania z różnorodnych mediów (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet, nagrania archiwalne itp.) oraz umiejętność samodzielnego poszerzania i rozwijania wiedzy dotyczącej metodyki przedmiotowej w swojej specjalności (K_W04 lic., K_W06 mgr.),
- posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych (K_W08 lic.),
- posiada wiedzę dotyczącą muzyki współczesnej (K_W09 lic., K_W05 mgr).

EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:

Absolwent kursu:

- posiada umiejętność praktycznego zastosowania pogłębionej wiedzy dotyczącej szerokich aspektów pedagogiki, dającą kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na wszystkich poziomach edukacji muzycznej (KU18 lic., K_U14 mgr.),
- posiada znajomość i umiejętność wykonywania reprezentatywnego repertuaru (pedagogicznego) związanego ze specjalnością (K_U03);
- posiada umiejętność wykorzystywania wiedzy dotyczącej podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów (K_U04);
- przekazuje umiejętność właściwego odczytania tekstu nutowego, biegłego i pełnego przekazania materiału muzycznego, zawartych w utworze idei i jego formy (K_U08 lic);
- przekazuje umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku (K_U05);
- na podstawie wiedzy o stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjach wykonawczych, wykazuje się umiejętnością konstruowania spójnych i właściwych z punktu widzenia sztuki wykonawczej programów (K_U05 mgr.),
- opanował warsztat techniczny potrzebny do profesjonalnej prezentacji muzycznej i jest świadomy problemów specyficznych dla swojego instrumentu (K_U09 lic);
- przekazuje dobre nawyki dotyczące techniki i postawy, umożliwiające operowanie ciałem w sposób (z punktu widzenia fizjologii) najbardziej wydajny i bezpieczny (K_U10 lic.);
- poprzez opanowanie efektywnych technik ćwiczenia wykazuje umiejętność rozwijania i doskonalenia warsztatu technicznego uczniów i studentów (K_U11 lic.),
- posiada umiejętność swobodnej ustnej i pisemnej wypowiedzi na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki oraz na temat kwestii dotyczących szeroko pojmowanych tematów ogólnych humanistycznych (K_U14 lic.);
- przekazuje umiejętność szybkiego odczytania i opanowania pamięciowego utworów, ze świadomym zastosowaniem różnych typów pamięci muzycznej (K_U09 mgr.),
- przekazuje umiejętność dogłębnego rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrorytmicznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznej itp. opracowywanych utworów (K_U10 mgr.),

- na bazie doświadczeń uzyskanych na studiach pierwszego stopnia wykazuje się umiejętnością świadomego stosowania technik pozwalających panować nad objawami stresu (K_U13 mgr.),
- przekazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami wynikającymi z występów (K_U16 lic.).

EFEKTY UCZENIA SIĘ - KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

Absolwent kursu:

- gromadzi, analizuje i w świadomy sposób interpretuje potrzebne informacje (K_K01 lic.),
- jest zdolny do definiowania własnych sądów i przemyśleń na tematy społeczne, naukowe i etyczne oraz umie je umiejscowić w obrębie własnej pracy pedagogicznej (K_K05 lic.),
- posiada umiejętność krytycznej oceny działań twórczych i artystycznych własnych i uczniów; umie poddać takiej ocenie inne przedsięwzięcia z zakresu kultury, sztuki i innych dziedzin działalności artystycznej (K_K04),
- umiejętnie komunikuje się w obrębie własnego środowiska i społeczności (K_K06 lic.),
- wykorzystuje mechanizmy psychologiczne, wykazuje się umiejętnością funkcjonowania w społeczeństwie w zakresie wykonywania własnych działań artystycznych i dostosowywania się do współczesnego rynku pracy (K_K05 mgr.),
- świadomie umie zaplanować swoją ścieżkę kariery zawodowej na podstawie zdobytych na studiach umiejętności i wiedzy, wykorzystując również wiedzę zdobytą w procesie ustawicznego samokształcenia (K_K07 mgr.).

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji w toku studiów:	IV na studiach I stopnia, II na studiach II stopnia
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć	wykład	sposób zaliczenia:	zaliczenie z oceną

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Celem zajęć jest przygotowanie studentów do pracy pedagogicznej w szkole podstawowej oraz średniej muzycznej w zakresie prowadzenia zajęć z organów oraz improwizacji.
Podstawa programowa dla szkoły muzycznej II stopnia
Repertuar w szkole II stopnia (analiza partytur pod kątem interpretacji, registracji)
Na zajęciach analizie poddawane są utwory na różnym etapie edukacji – zróżnicowane pod względem stylistycznym, technicznym i warsztatowym.

METODY DYDAKTYCZNE:

Zajęcia prowadzone w formie wykładu z ćwiczeniami dla grupy studentów, w wymiarze 2 godzin lekcyjnych tygodniowo.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Systematyczne uczestniczenie w zajęciach oraz zaliczenie kolokwium.

semestr przedmiotu:	**II**	semestr realizacji w toku studiów:	V na studiach I stopnia, III na studiach II stopnia
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć:	wykład	sposób zaliczenia:	zaliczenie z oceną

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Celem zajęć jest przygotowanie studentów do pracy pedagogicznej w szkole podstawowej oraz średniej muzycznej w zakresie prowadzenia zajęć z organów oraz improwizacji.
Tematyka zajęć jest szeroka i obejmuje m.in. następujące treści:
- podstawowe zagadnienia odnośnie budowy organów, dbałości o instrument
- budowanie odpowiedniego warsztatu, techniki gry (zwrócenie uwagi na odpowiednią postawę w trakcie gry) na bazie specjalnie dobranej literatury
- analizę wybranych form i gatunków pod kątem formy, harmonii, problemów wykonawczych, registracji
- naukę odpowiedniego dobierania utworów pod kątem zagadnień wykonawczych zgodnie z programem nauczania w szkołach średnich.

METODY DYDAKTYCZNE:

Zajęcia prowadzone są grupowo, w formie wykładu/ćwiczeń, w wymiarze 2 godzin lekcyjnych tygodniowo.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Systematyczny udział w zajęciach oraz zaliczenie ustnego kolokwium.

semestr przedmiotu:	**III**	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	VI na studiach I stopnia, IV na studiach II stopnia
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć:	wykład	sposób zaliczenia:	zaliczenie z oceną

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

- zapoznanie z różnymi metodami pracy z uczniem, w oparciu o szkoły organowe (Herzog, Lemmens, C.P.E. Bach, Knecht, Surzyński/Makowski i inne), poprzez analizę i selekcję najodpowiedniejszych metod pracy.
Ponadto podejmowane będą następujące tematy:
- metody samodzielnej praca ucznia nad utworem
- analiza wybranych form i gatunków z różnych epok
- rola nauczyciela w rozwoju ucznia/studenta
- przygotowanie ucznia do występów publicznych
- problem tremy podczas występów publicznych

METODY DYDAKTYCZNE:
Zajęcia prowadzone są grupowo, w formie wykładu, czasem ćwiczeń, dyskusji, w wymiarze 2 godzin lekcyjnych tygodniowo.
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:
Systematyczny udział w zajęciach oraz zaliczenie ustnego kolokwium.